

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 79.386/1
van 23 juni 2026

avis 79.386/1
du 23 juin 2026

over

sur

een voorontwerp van wet 'tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, tot wijziging van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen en tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, in het kader van overdracht van de wettelijke taken van de ondernemingsloketten aan de socialeverzekeringsfondsen voor zelfstandigen'

un avant-projet de loi 'modifiant l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, modifiant la loi du 30 décembre 1992 portant des dispositions sociales et diverses et modifiant le Code de droit économique, dans le cadre du transfert des missions légales des guichets d'entreprises aux caisses d'assurances sociales pour travailleurs indépendants'

Op 13 mei 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Zelfstandigen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, tot wijziging van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen en tot wijziging van het Wetboek van economisch recht, in het kader van overdracht van de wettelijke taken van de ondernemingsloketten aan de socialeverzekeringsfondsen voor zelfstandigen’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 16 juni 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Benjamin MEEUSEN, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Pierre LEFRANC, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 23 juni 2026.

*

Le 13 mai 2026, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre des Indépendants à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi ‘modifiant l’arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, modifiant la loi du 30 décembre 1992 portant des dispositions sociales et diverses et modifiant le Code de droit économique, dans le cadre du transfert des missions légales des guichets d’entreprises aux caisses d’assurances sociales pour travailleurs indépendants’.

L’avant-projet a été examiné par la première chambre le 16 juin 2026. La chambre était composée de Pierre LEFRANC, président de chambre, Brecht STEEN et Tim CORTHAUT, conseillers d’État, Michel TISON, assesseur, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Benjamin MEEUSEN, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Pierre LEFRANC, président de chambre.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 23 juin 2026.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING

2. Het voorontwerp van wet strekt tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 ‘houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen’, de wet van 30 december 1992 ‘houdende sociale en diverse bepalingen’ en het Wetboek van economisch recht (hierna: WER). De ontworpen wijzigingen beogen de taken van de ondernemingsloketten over te dragen aan de socialeverzekeringsfondsen. Het uitgangspunt vormt het zogenaamde ‘een-op-een-principe’: de diensten van ondernemingsloketten kunnen vanaf 1 januari 2028 enkel worden bekomen bij het socialeverzekeringsfonds waarbij een zelfstandige of een vennootschap is aangesloten.

Hoofdstuk 1 van het voorontwerp bevat de inleidende bepaling.

Hoofdstuk 2, dat de artikelen 2 tot 13 omvat, strekt tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967. Artikel 2 wijzigt artikel 10 van dit besluit door invoering van het aangehaalde ‘een-op-een-principe’. De zelfstandige wordt aangesloten bij het socialeverzekeringsfonds waarbij hij zich overeenkomstig artikel III.49 van het WER heeft laten inschrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Daarnaast bevat dit artikel ook een machtiging aan de Koning om de regels vast te stellen voor de ambtshalve aansluiting van zelfstandigen die nalaten zich aan te sluiten bij een socialeverzekeringsfonds. De wijzigingen waarin de artikelen 3 tot 13 voorzien, hebben een terminologisch karakter en strekken er hoofdzakelijk toe om het woord “kas” te vervangen door het woord “socialeverzekeringsfonds” of “fonds”.

Hoofdstuk 3, dat de artikelen 14 en 15 omvat, strekt tot wijziging van de wet van 30 december 1992 ‘houdende sociale en diverse bepalingen’, en voert het aangehaalde ‘een-op-een-principe’ ook in ten aanzien van vennootschappen.

Hoofdstuk 4, dat de artikelen 16 tot 42 omvat, strekt tot wijziging van het WER. Artikel 16 voegt de definitie van “socialeverzekeringsfonds” toe aan artikel I.2 van het WER. Artikel 17 wijzigt het opschrift van titel 2 van het WER in “Kruispuntbank van Ondernemingen en socialeverzekeringsfondsen”. Artikel 19 herneemt het een-op-een-principe, maar dan voor het scenario waarin de onderneming reeds is aangesloten bij een socialeverzekeringsfonds en niet bij een ondernemingsloket.

Artikel 20 strekt tot wijziging van artikel III.50 van het WER, en bepaalt dat het inschrijvingsrecht voor de Kruispuntbank van Ondernemingen jaarlijks wordt geïndexeerd op

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

1 januari. Artikel 21 van het ontwerp voorziet in de opheffing van de verwijzing naar de COVID-maatregelen, op grond waarvan een uitzondering werd voorzien om bepaalde wijzigingen in de uitgeoefende activiteiten niet te laten inschrijven in het Kruispuntbank van Ondernemingen. Artikel 26 wijzigt artikel III.57 van het WER en bepaalt dat de onderneming een beroep kan indienen bij de ‘bevoegde autoriteit’ tegen de weigering van inschrijving, wijziging of doorhaling.

Artikel 30 wijzigt onder meer artikel III.59, § 2, van het WER en bepaalt dat de diensten van het ondernemingsloket voor zelfstandigen en vennootschappen voortaan worden uitgeoefend door de socialeverzekeringsfondsen. De artikelen 41 en 42 strekken tot vaststelling van de toezichtregeling op socialeverzekeringsfondsen (artikel XV.64 en XV.65 van het WER). De ontworpen regeling houdt in dat de minister toeziet op de goede uitvoering van de toegewezen taken en desgevallend waarschuwingen en boetes kan opleggen. De overige bepalingen van hoofdstuk 4 zijn louter terminologisch van aard.

Hoofdstuk 5 bevat de slotbepalingen. Artikel 43 bepaalt dat het woord “ondernemingsloket” en “ondernemingsloketten” in alle andere wettelijke en reglementaire bepalingen respectievelijk gelezen moet worden als “socialeverzekeringsfondsen” en “socialeverzekeringsfondsen”. Artikel 44 strekt tot opheffing van diverse koninklijke en ministeriële besluiten die momenteel van toepassing zijn op de ondernemingsloketten. Overeenkomstig artikel 45 treedt de te nemen wet in werking op 1 januari 2028.

BEVOEGDHEID

3.1. Artikel 25 van het voorontwerp wijzigt artikel III.56 van het WER en bepaalt dat de onderneming in beroep kan gaan tegen de weigering tot inschrijving, wijziging of doorhaling zoals bedoeld in artikel III.55 van het WER. Dit beroep kan worden ingesteld bij de ‘bevoegde autoriteit’. Aan de gemachtigde werd gevraagd om toe te lichten tot welke beroepsinstantie de ondernemingen zich precies moeten richten. Hierop werd als volgt geantwoord:

“Het begrip ‘bevoegde autoriteit’ wordt niet verder uitgewerkt of gedefinieerd in het WER. Het gaat om een generieke term gebruikt om de instantie aan te duiden bij wie beroep ingediend kan worden na een weigering van een ondernemingsloket omwille van het ontbreken van het bewijs van de ondernemersvaardigheden. Sinds de Zesde staatshervorming is de situatie verschillend per gewest. Aangezien het Vlaams Gewest de verplichting tot het bewijs van de ondernemersvaardigheden heeft afgeschaft, is er bij het Vlaams Gewest geen beroepsinstantie meer nodig. Het Waals Gewest heeft een eigen Conseil d'établissement (Conseil d'établissement, Boulevard Cauchy 43-47 à 5000 NAMUR). Zie de informatie onder titel ‘Voies de recours’ op de [pagina van het Waals Gewest](#). Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de bevoegde instantie de Vestigingsraad bij Brussel Economie en Werkgelegenheid – Dienst Economie, Vestigingsraad, Sint Lazarusplein 2 te 1035 Brussel. Zie de informatie onder de titel ‘Beroep’ op de [pagina van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#).”

Volgens de gemachtigde verschilt de invulling van de beroepsmogelijkheid na de Zesde Staatshervorming per gewest. In het Vlaamse Gewest zou geen dergelijke beroepsinstantie meer nodig zijn, aangezien de verplichting tot het bewijs van ondernemersvaardigheden werd afgeschaft. In het Waalse Gewest kan beroep worden ingesteld bij de ‘Conseil d'établissement’ en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bij de Vestigingsraad.

3.2. Krachtens artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ behoren “[d]e vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorgberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen” tot de bevoegdheid van de gewesten.

De term “vestigingsvoorwaarden” refereert aan alle regels die betrekking hebben op de toegang tot een “beroep”, zijnde iedere economische activiteit, andere dan in loondienst, die gewoonlijk tegen een vergoeding verricht wordt. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof houdt dit onder meer de bevoegdheid in “om regels te stellen inzake de toegang tot bepaalde beroepen, algemene regels of bekwaamheidseisen te stellen in verband met de uitoefening van sommige beroepen en beroepstitels te beschermen”.²

Overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, derde lid, 3°, en vierde lid, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 blijft de federale overheid evenwel bevoegd inzake de organisatie van het bedrijfsleven en inzake het handelsrecht en het vennootschapsrecht. Het komt derhalve ook na de Zesde Staatshervorming aan de federale overheid toe om de regels inzake de inschrijving als onderneming vast te stellen.³ Artikel III.49, § 1, van het WER verplicht elke onderneming zich in te schrijven in de Kruispuntbank van Ondernemingen in de hoedanigheid van inschrijvingsplichtige onderneming vooraleer haar activiteiten te starten. Luidens artikel III.51 van het WER moeten de inschrijvingsplichtige ondernemingen die voornemens zijn een andere activiteit uit te oefenen dan deze waarvoor zij werden ingeschreven, vooraf om een wijziging van hun inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen verzoeken. Artikel III.52 van het WER bepaalt dat in geval van beëindiging van de activiteiten of sluiting van één van de vestigingseenheden, de inschrijvingsplichtige onderneming of haar rechtsopvolgers, binnen één maand na de beëindiging van de activiteiten, om de doorhaling van de inschrijving moet verzoeken. Artikel III.53 van het WER bepaalt de wijze waarop het verzoek tot inschrijving, wijziging of doorhaling moet gebeuren door de inschrijvingsplichtige onderneming. Artikel III.55 van het WER bepaalt dat elk verzoek tot inschrijving, wijziging of doorhaling gemotiveerd moet worden geweigerd 1° indien zij (lees: de socialeverzekeringsfondsen) vaststellen dat het verzoek afkomstig is van iemand die daartoe niet verplicht of bevoegd is, 2° bij verzuim van één van de stukken of vermeldingen die het verzoek dient te bevatten overeenkomstig artikel III.53 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en 3° indien niet voldaan is aan de door deze titel (lees: titel 2 Kruispuntbank van Ondernemingen en sociale verzekeringsfondsen) en zijn uitvoeringsbesluiten, of krachtens andere wetten, opgelegde voorafgaandelijke inschrijvingsvoorwaarden, waarvan de controle is toevertrouwd aan deze fondsen.

3.3. Uit het antwoord van de gemachtigde moet worden afgeleid dat de stellers van het voorontwerp niet beogen om een administratief beroep te organiseren tegen de weigering van de inschrijving, wijziging of doorhaling in de Kruispuntbank van Ondernemingen. Het komt

² GwH 15 maart 2012, nr. 45/2012, B.10.2.

³ Adv.RvS 72.341/1 van 13 december 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 3 maart 2023 ‘tot afschaffing van de voorafgaande machtiging voor de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten en tot wijziging van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten’, opm. 3.2; adv. RvS 73.995/1/V van 13 september 2023 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 14 december 2023 ‘tot vereenvoudiging van de regels inzake toegang tot het beroep’, opm. 3.2.

inderdaad de federale overheid toe om het bestaande beroep tegen zo'n weigeringsbeslissing te wijzigen of op te heffen.

Bijgevolg moet de wijziging aan artikel III.56 van het WER beperkt blijven tot het vervangen van het woord “ondernemingsloket” door “socialeverzekeringsfonds”.

4. In artikel 5, § 1, van het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2013 ‘tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de implementatie van de Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt’ zijn de taken van het één-loket, zoals omschreven in artikel 6, 7 en 8 van de dienstenrichtlijn toegewezen aan de ondernemingsloketten, erkend in uitvoering van de wet van 16 januari 2003 ‘houdende oprichting van de Kruispuntbank van ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen’. Bovendien kunnen alle partijen bij die samenwerkingsovereenkomst bijkomende taken toekennen aan die ondernemingsloketten overeenkomstig artikel 7 van dat samenwerkingsakkoord. Een volledige overdracht van de wettelijke taken van de ondernemingsloketten naar de socialeverzekeringsfondsen voor zelfstandigen is bijgevolg slechts mogelijk nadat ook dat samenwerkingsakkoord in die zin is aangepast.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE

2. L'avant-projet de loi a pour objet de modifier l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 'organisant le statut social des travailleurs indépendants', la loi du 30 décembre 1992 'portant des dispositions sociales et diverses' et le Code de droit économique (ci-après : CDE). Les modifications en projet visent à transférer les missions des guichets d'entreprises aux caisses d'assurances sociales. Ce transfert se fonde sur le 'principe de correspondance un à un' : les services des guichets d'entreprises ne peuvent plus être obtenus à partir du 1er janvier 2028 qu'auprès de la caisse d'assurances sociales à laquelle le travailleur indépendant ou la société est affilié.

Le chapitre 1er de l'avant-projet contient la disposition introductive.

Le chapitre 2, qui comprend les articles 2 à 13, a pour objet de modifier l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967. L'article 2 modifie l'article 10 de cet arrêté en instaurant le 'principe de correspondance un à un' cité. Le travailleur indépendant est affilié à la caisse d'assurances sociales auprès de laquelle il s'est inscrit dans la Banque-Carrefour des Entreprises conformément à l'article III.49 du CDE. Cet article contient en outre une habilitation au Roi lui permettant de fixer les règles selon lesquelles les travailleurs indépendants qui omettent de s'affilier à une caisse d'assurances sociales sont affiliés d'office. Les modifications prévues aux articles 3 à 13 sont d'ordre terminologique et tendent principalement à remplacer le mot « kas » par le mot « socialeverzekeringsfonds » ou « fonds » dans le texte néerlandais de l'arrêté concerné.

Le chapitre 3, qui comprend les articles 14 et 15, vise à modifier la loi du 30 décembre 1992 'portant des dispositions sociales et diverses' et instaure le 'principe de correspondance un à un', cité, à l'égard des sociétés également.

Le chapitre 4, qui comprend les articles 16 à 42, tend à modifier le CDE. L'article 16 ajoute la définition de « caisse d'assurances sociales » à l'article I.2 du CDE. L'article 17 modifie l'intitulé du titre 2 du CED en « Banque-Carrefour des Entreprises et caisses d'assurances sociales ». L'article 19 reprend le principe de correspondance un à un, mais pour le scénario dans lequel l'entreprise est déjà affiliée à une caisse d'assurances sociales et non à un guichet d'entreprises.

L'article 20 tend à modifier l'article III.50 du CDE et dispose que le droit d'inscription à la Banque-Carrefour des Entreprises est indexé le 1er janvier de chaque année. L'article 21 du projet prévoit l'abrogation de la référence aux mesures COVID, en vertu desquelles était prévue une exception permettant de ne pas inscrire certaines modifications des activités

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.

exercées dans la Banque-Carrefour des Entreprises. L'article 26 modifie l'article III.57 du CDE et dispose que l'entreprise peut introduire un recours auprès de l' 'autorité compétente' contre le refus d'inscription, de modification ou de radiation.

L'article 30 modifie notamment l'article III.59, § 2, du CDE et dispose que les services du guichet d'entreprises pour les travailleurs indépendants et les sociétés sont désormais assurés par les caisses d'assurances sociales. Les articles 41 et 42 ont pour objet d'établir le régime de contrôle des caisses d'assurances sociales (articles XV.64 et XV.65 du CDE). Le régime en projet prévoit que le ministre vérifie la bonne exécution des missions confiées et peut, le cas échéant, donner des avertissements et infliger des amendes. Les dispositions restantes du chapitre 4 sont de nature purement terminologique.

Le chapitre 5 contient les dispositions finales. L'article 43 dispose que, dans toute autre disposition légale et réglementaire, les mots « guichet d'entreprise » et « guichets d'entreprises » doivent respectivement être lus comme « caisse d'assurances sociales » et « caisses d'assurances sociales ». L'article 44 a pour objet d'abroger divers arrêtés royaux et ministériels actuellement applicables aux guichets d'entreprises. Conformément à l'article 45, la loi à adopter entre en vigueur le 1er janvier 2028.

COMPÉTENCE

3.1. L'article 25 de l'avant-projet modifie l'article III.56 du CDE et dispose que l'entreprise peut introduire un recours contre le refus d'inscription, de modification ou de radiation visé à l'article III.55 du CDE. Ce recours peut être introduit auprès de l'« autorité compétente ». Il a été demandé au délégué de préciser à quel organe de recours les entreprises doivent s'adresser précisément. Il a répondu ce qui suit :

« Het begrip 'bevoegde autoriteit' wordt niet verder uitgewerkt of gedefinieerd in het WER. Het gaat om een generieke term gebruikt om de instantie aan te duiden bij wie beroep ingediend kan worden na een weigering van een ondernemingsloket omwille van het ontbreken van het bewijs van de ondernemersvaardigheden. Sinds de Zesde staatshervorming is de situatie verschillend per gewest. Aangezien het Vlaams Gewest de verplichting tot het bewijs van de ondernemersvaardigheden heeft afgeschaft, is er bij het Vlaams Gewest geen beroepsinstantie meer nodig. Het Waals Gewest heeft een eigen Conseil d'établissement (Conseil d'établissement, Boulevard Cauchy 43-47 à 5000 NAMUR). Zie de informatie onder titel 'Voies de recours' op de [pagina van het Waals Gewest](#). Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de bevoegde instantie de Vestigingsraad bij Brussel Economie en Werkgelegenheid – Dienst Economie, Vestigingsraad, Sint Lazarusplein 2 te 1035 Brussel. Zie de informatie onder de titel 'Beroep' op de [pagina van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#) ».

Selon le délégué, depuis la Sixième réforme de l'État, l'interprétation de la possibilité de recours diffère suivant la région. Un tel organe de recours ne serait plus nécessaire en Région flamande étant donné que l'obligation d'apporter la preuve des capacités entrepreneuriales y a été supprimée. En Région wallonne et en Région de Bruxelles-Capitale, un recours peut être introduit auprès du 'Conseil d'établissement'.

3.2. En vertu de l'article 6, § 1er, VI, alinéa 1er, 6°, de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles', « les conditions d'accès à la profession, à l'exception des conditions d'accès aux professions des soins de santé et aux professions intellectuelles prestataires de services » relèvent de la compétence des régions.

Les mots « conditions d'accès à la profession » font référence à toutes les règles relatives à l'accès à une « profession », à savoir toute activité économique non salariée exercée normalement contre rémunération. Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, cela implique notamment le pouvoir « de fixer des règles en matière d'accès à certaines professions, de fixer des règles générales ou des conditions d'aptitude propres à l'exercice de certaines professions et de protéger des titres professionnels » ².

Conformément à l'article 6, § 1er, VI, alinéa 3, 3°, et alinéa 4, 5°, de la loi spéciale du 8 août 1980, l'autorité fédérale reste toutefois compétente en matière d'organisation de l'économie et pour le droit commercial et le droit des sociétés. Dès lors, même après la Sixième réforme de l'État, il appartient à l'autorité fédérale de fixer les règles en matière d'inscription comme entreprise ³. L'article III.49, § 1er, du CDE oblige toute entreprise, avant de démarrer ses activités, à s'inscrire dans la Banque-Carrefour des Entreprises en qualité d'entreprise soumise à inscription. Aux termes de l'article III.51 du CDE, les entreprises soumises à inscription qui ont l'intention d'exercer une activité autre que celle pour laquelle elles ont été inscrites doivent demander au préalable une modification de leur inscription dans la Banque-Carrefour des Entreprises. L'article III.52 du CDE dispose qu'en cas de cessation des activités ou de fermeture d'une des unités d'établissement, l'entreprise soumise à inscription ou ses ayants droit demande la radiation de l'inscription dans un délai d'un mois à compter de la cessation des activités. L'article III.53 du CDE détermine la manière dont la demande d'inscription, de modification ou de radiation doit être faite par l'entreprise soumise à inscription. L'article III.55 du CDE dispose que toute demande d'inscription, de modification ou de radiation doit être refusée et motivée 1° lorsqu'elles (lire : les caisses d'assurances sociales) constatent que la demande émane d'une personne qui n'y est pas soumise ou qui n'est pas habilitée à en faire la demande, 2° en cas d'omission d'un des documents ou d'une donnée que doit contenir la demande conformément à l'article III.53 et ses arrêtés d'exécution, et 3° s'il n'est pas satisfait aux conditions d'inscription préalables imposées par le présent titre (lire : titre 2 Banque-Carrefour des Entreprises et caisses d'assurances sociales) et ses arrêtés d'exécution ou en vertu d'autres lois dont le contrôle est confié à ces caisses.

3.3. Il faut déduire de la réponse du délégué que les auteurs de l'avant-projet ne visent pas l'organisation d'un recours administratif contre le refus d'inscription, de modification ou de radiation dans la Banque-Carrefour des Entreprises. Il revient en effet à l'autorité fédérale de modifier ou d'abroger le recours existant contre une telle décision de refus.

² C.C., 15 mars 2012, n° 45/2012, B.10.2.

³ Avis C.E. 72.341/1 du 13 décembre 2022 sur un avant-projet devenu le décret du 3 mars 2023 'portant suppression de l'autorisation préalable pour l'exercice des activités ambulantes ou foraines et modifiant la loi du 25 juin 1993 sur l'exercice et l'organisation des activités ambulantes et foraines', observation 3.2 ; avis C.E. 73.995/1/V du 13 septembre 2023 sur un avant-projet devenu l'ordonnance du 14 décembre 2023 'simplifiant les règles en matière d'accès à la profession', observation 3.2.

La modification de l'article III.56 du CDE doit par conséquent rester limitée au remplacement des mots « guichet d'entreprises » par les mots « caisse d'assurances sociales ».

4. L'article 5, § 1er, de l'accord de coopération du 17 juillet 2013 'entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française, la Communauté germanophone, la Région flamande, la Région wallonne, la Région de Bruxelles-Capitale, la Commission communautaire française et la Commission communautaire commune relatif à la mise en œuvre de la Directive 2006/123/CE du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2006 relative aux services dans le marché intérieur' confie les tâches du guichet unique, décrites aux articles 6, 7 et 8 de la directive services, aux guichets d'entreprises agréés en application de la loi du 16 janvier 2003 'portant création d'une Banque-Carrefour des Entreprises, modernisation du registre de commerce, création de guichets-entreprises agréés et portant diverses dispositions'. Toutes les parties à l'accord de coopération peuvent en outre confier des tâches supplémentaires à ces guichets d'entreprises conformément à l'article 7 de ce même accord. Un transfert complet des tâches légales des guichets d'entreprises vers les caisses d'assurances sociales pour travailleurs indépendants n'est dès lors possible qu'après adaptation de cet accord de coopération en ce sens.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Pierre LEFRANC